

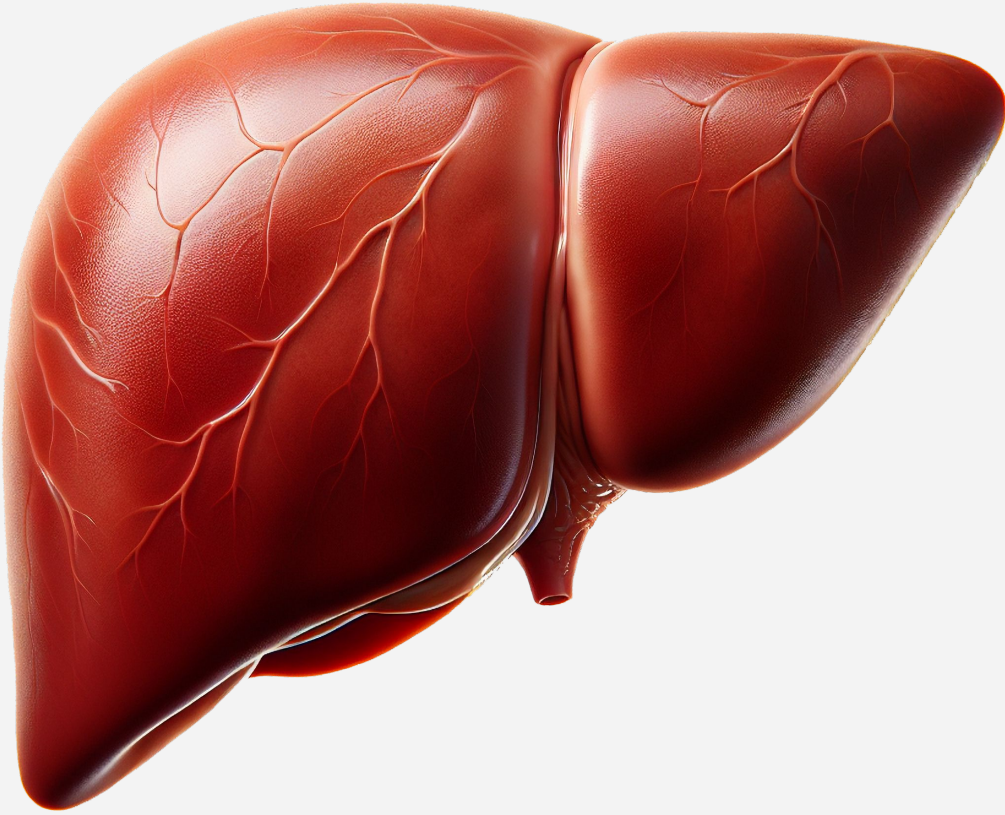

**TÜRK KARACİĞER
ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ**

OCAK 2025
SAYI 51

Türk Karaciğer Araştırmaları Derneği

Hepatoloji e-Bülten

www.tkad.org.tr

Editörden

Doç. Dr.

Arif Mansur Coşar

Karadeniz Teknik

Üniversitesi

Tıp Fakültesi

Gastroenteroloji Bilim Dalı

Saygıdeğer hocalarım ve meslektaşlarım,

2025 yılının ilk sayısı; 51. Sayı ile karşınızdayız.

Şubat ayı içinde AASLD-TASL Connect Meeting' de beraberdik. Aktif bir katılımın olduğu, verimli ve artık gelenekselleşen ve Türk Hepatolojisinin uluslararası tanınırlığını ve gücünü pekiştiren bir toplantı gerçekleştirildi.

16. Ulusal Hepatoloji Kongremiz de 15-18 Mayıs 2025 tarihlerinde, bu kez Başkent Ankara'da ve Prof. Dr. Bülent Değertekin başkanlığında düzenlenecek. Kayıt için şimdiden girişimlerde bulunmanızı bekliyoruz bu bilimsel şölende de Başkentte buluşmayı diliyoruz.

Sizlerin desteği ve katkıları ile yeni sayılarda buluşmak ümidi ile sağlıklı kalın...

TÜRK KARACİĞER
ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ

16. ULUSAL HEPATOLOJİ *Kongresi*

15-18 MAYIS 2025
Sheraton Ankara Otel ve
Kongre Merkezi

Dünyanın En Eski Üniversitesi

Prof. Dr.
Ahmet Uyanıkoğlu

Harran Üniversitesi

Tıp Fakültesi

Gastroenteroloji Bilim Dalı

Sunumlarımda **"Dünyanın en eski üniversitesi Harran Üniversitesidir."** (resim 1, 2, 3) dediğim zaman bu bilginin pek bilinmediği ve bu bilginin bilimsel kanıtının olmadığı ile ilgili itirazlar olduğunu gözlemledim.

Nihayet yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından, kuruluş yılının 744 olarak üniversite ambleminde kullanılmasıyla (resim 1) bu derlemeyi yapmaya karar verdim. Bu yazıda başta Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi yayınları, Şanlıurfa Kent Müzesi (resim 4) kaynakları ve internetten açık erişimli kaynaklardan bilimsel veriler, hipotezler, bazı şehir efsanelerinden ve kendi hipotezlerimden (bu nedenlerden dolayı Göbeklitepe ile ilgili yazımızda olduğu gibi kaynakça belirtilmemiştir) oluşan bu derlemeyi hazırladım.

Yeri gelmişken Şanlıurfa Kent Müzesi kentin merkezinde olup, tarihi Urfa evlerinin birleştirilmesi, aslına uygun restore edilmesiyle, haçlı kontluğu döneminde inşa edilmiş olan Mahmutoğlu kulesinde (resim 5) kurulmuştur.

Bu şehre yolu düşenlerin ve kent sakinlerinin oniki bin senelik tarihlerini öğrenmek için mutlaka kent müzesini ziyaret etmeleri salık verilir.

Resim 1:

Harran Üniversitesi Amblemi

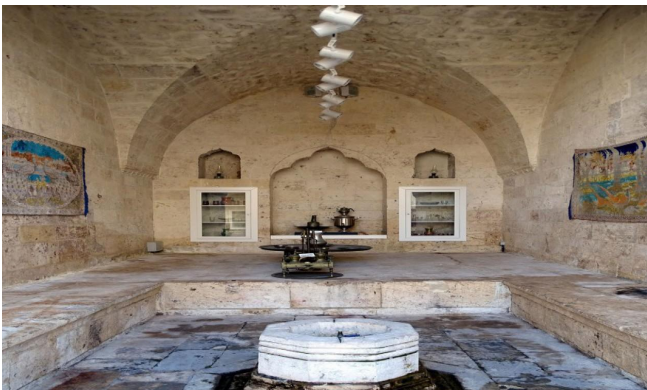
Resim 2: Harran Üniversitesi: 744

Resim 3: Harran Üniversitesi: 1989

Resim 4: Şanlıurfa Kent Müzesi

Resim 5: Müze içerisinde, aslına uygun restore edilmiş, eski Urfa evlerinin olmazsa olmazı eyvan

Resim 6: Şanlıurfa Kent müzesi Mahmutoğlu kulesini içerecek şekilde kurulmuştur.

HARRAN OKULU

Harran Okulunun Kuruluşu

Çok sayıda medeniyetin geçtiği bir coğrafyada bulunan Harran kenti, bilginin biriktiği ve üretildiği önemli merkezlerden biri olmuştur.

489 yılında Pers etkisindeki Urfa Okulu'nun kapanmasını takiben 529 yılında Atina Okulu'nun da kapanmasıyla, zaman içerisinde birçok bilim adamı Harran civarına gelmiştir.

Emevi döneminde (661-750), Emevi halifesi II.Mervan döneminde hilafet merkezi Harran'a taşınmış (744-750), Harran Ulu Camii inşası gerçekleştirilmiştir (resim 7, 8).

YÖK Harran Üniversitesinin kuruluş tarihi olarak 744 yılının üniversitemiz ambleminde kullanılmasına izin vermiştir (resim 3).

Resim 7: Harran Ulu Camii üç boyutlu görünümü

Resim 8: Harran Ulu Camiinden geriye kalanlar

Dünyanın En Eski Tıp Fakültesi: Harran Tıp

Emevi halifesi Ömer bin Abdülaziz döneminde Harran'ın alınması sonrasında Abdülaziz İskenderiye Okulunda bir tabib getirerek çalışmalar yaptırır ve Harran Tıp Okulunun temeli atılmış olur. Başka bir deyişle günümüz terminolojisiyle Harran Üniversitesi'nin ilk Fakültesi olan Harran Tıp Fakültesi'nin ilk kurucu rektörü bir tabiptir. Günümüzde üniversiteler genellikle tıp fakülteleri ile anılmakta ve rektörler bu bölümden oluşmaktadır. Bu geleneği başlatan ilk üniversite Harran Üniversitesidir diyebiliriz. Ancak Harran Tıp Fakültesi 1992'de kurulmasına rağmen, 1989'da kurulan modern Harran Üniversitesinin başına, kuruluşundan günümüze kadar (resim 6), kaderin cilvesi hiçbir doktor yönetici atanmamıştır.

İskenderiye okulu ve Antakya Okulunun'da etkilediği Harran'da islam egemenliği başlayınca bilimsel faaliyetler yeni bir ivme kazanmıştır.

Bilimsel çalışmalar daha sonra matematik, geometri, astronomi, felsefe, teoloji, tarih ve edebiyat alanlarını da kapsamıştır. Harran Okulunda yetişen bilim adamları zamanla Bağdat'tan Endülüs'e kadar yayılmış, dünya biliminin gelişimine katkıda bulunmuşlardır.

Resim 9: Harran Üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi

Harran okulu eski Yunan ve Pers bilim birikiminin taşıyıcısı olmuş, kaybolmasını engellemiştir.

Urfa okulundan gelen bilim insanları doğudaki bilgi birikimlerinin, Atina okulundan gelen bilim adamları eski Yunandan gelen kadim batı bilimlerinin taşıyıcısı olmuştur. Harran okulunda Latince dahil pek çok dilde bilim üretilmiştir. Buradan Endülüs'e taşınan bilgi birikimi, Avrupa'nın orta çağ karanlığından aydınlanma dönemine geçişte anahtar rol oynamış, yol gösterici olmuştur.

Harran Okulunun yıkılması

Haçlılar ve Müslümanlar arasında yüzyıllar içerisinde el değiştiren (Urfa tarihini ayrı bir yazıda değerlendirmeyi düşünüyorum) Harran, en parlak devrini Emeviler döneminde yaşamıştır.

1260 yılında Urfa bölgesinin Hülagu komutasındaki Moğol ordusu tarafından yakılıp yıkılmasından sonra eski ihtişamına bir daha kavuşamamıştır. O zamandan günümüze Harran harabeleri, kalesi ve özgün mimarisi ile Harran kubbeleri evleri kalmıştır (resim 8, 9, 10).

Şanlıurfa'nın 50 km güneyinde, Suriye'ye sınır komşusu olan Harran ilçesi anlattıklarımızın şahidi olup, yolu Urfaya düşenlerin mutlaka ziyaret etmesi gereken açık tarih müzesidir.

Son Söz

Bilimin güneşi doğudan Harran'dan doğmuştur. Dünyanın en eski Üniversitesi Harran Üniversitesi'dir. Dünyanın en eski tıp fakültesi Harran Tıp'tır. Her ne kadar hak ettiğimiz yerde olmasak da, dünyanın geleceğinde hak ettiğimiz yere ve role kendimizi hazırlamak için çok çalışmak tek misyonumuzdur.

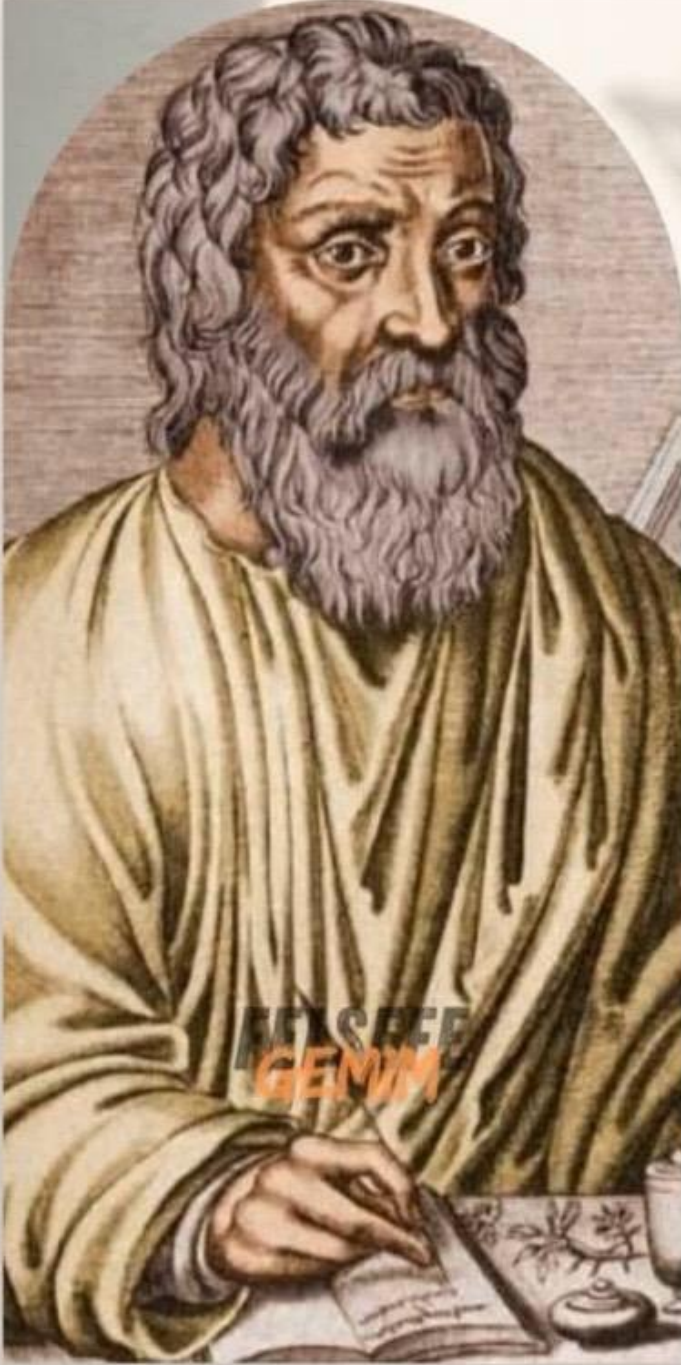
Resim 10: Harran Harabeleri

Resim 11: Harran Kalesi

Resim 12: Harran Kubbe Evleri

Hipokrat

“Tıp sanatını
ahlaksızlara
öğretmeyin.”

@felsefegemim

Prof. Dr.
Ahmet Kanneçi

Hacettepe Üniversitesi
Devlet Konservatuarı

Ben Ahmet Kanneçi. Klasik gitaristim. 4 kıtada, yaklaşık 40 ülkede, 1500'ün üzerinde konser verdim. Bu yıl gitarla uğraşmaya başlayalı elli yılı tamamladım. Beş üniversitede gitar sanat dallarını kurdum. Yurt dışında birçok prestijli yarışmada jüri üyesi yaptım.

Sanatın duygusallıkla duyarlılığı dengelemek, heyecanların analizini yapmak olduğu düşüncesindeyim. Kültürü oluşturan iki önemli ögenin de bilim ve kültür olduğuna inanırım. Her ikisine de saygım sonsuzdur. Bilim adamı yetiştirmek üzere kurulmuş olan Ankara Fen Lisesi'ni ve daha sonra ODTÜ Mimarlık Fakültesi'ni tamamladım. Bir yanım bilime adanmışken diğer tarafta ruhum beni sanatla uğraşmaya çekti hep.

Bir tıp dergisinde adeta reklamımı yapıyormuşçasına kendimden bahsettiğim düşünülün istemem çünkü benim asıl gayem; sanata aşık, tüm zamanını, emeğini sanata adanmış bir insan tanımlamaktır. Bilim insanı gibi sanatçı da asla kötülük barındırmaz sözlüğünde. Sanatçı hayata bağlılığında daima doğruluk, güzellik ve üretkenlik taşır.

Gitarla geçen 50 yıllık sanat yaşamımın 46. yılında evimin kapısında, eşim ve oğlumun gözleri önünde damar yırtılması nedeniyle büyük bir kanama geçirdim. Bilincimi yitirip bayılmış ve kanlar içerisinde yere yığılmışım. Telaşla sevgili dostum Dr. Halis Şimşek'i aramışlar. Hacettepe Üniversitesi hastanesine götürüldüğümde Dr. Halis Şimşek ambulandan evvel gelerek beni karşılamış. Gittiğimde tansiyonum 6/2 imiş. Bir anlamda ölüm ile burun buruna gelmişim.

Yoğun bakımda gözümü açtığımda ne kadar zaman geçtiğinin farkında değildim. Hala da bilmiyorum. Ama öğrendim ki Dr. Halis Şimşek ve sevgili oğlu Dr. Cem Şimşek kanama olan bölgeye gerekli tıbbi girişimde bulunmuşlar ve beni tekrar yaşama döndürmüşler. Bunun ne kadar önemli olduğunu benden başka kimse takdir edemez.

Canım oğlum henüz on yaşında babasız kalmamalıydı her şeyden önce onun için yaşamalıydım. Yaşamama rağmen siroz hastalığı beni bitiriyordu. Karaciğer nakli olmam gerekiyordu. Bulunamadıkça sıkıntılar artıyordu. Bekleme süresi uzadıkça artı girişimler gerekti. Bu arada lise arkadaşım Dr. Ulus Salih Akarca da İzmir'den gelişmeleri takip ediyor sürekli Dr. Halis Şimşek ile görüşüyordu.

Stand takılması gerekti. Halis bey sevgili Dr. Saruhan Çekirge ile görüştü. Karar verildi ve başarılı bir operasyonla ömrü limitli olan stand takıldı. Hala karaciğer donörü bekleniyordu. Sevgili eşim çırpınıyordu bulabilmek için. Vakit geçtikçe ömrü biten standı Dr. Saruhan Çekirge bir kez daha başarıyla taktı.

Derken bir gün donör bulundu. Heyecanla Güven Hastanesi'ne yattım. Orada da ameliyatımı yapacak olan Dr. Sedat Karadeniz ve ekibi ile tanıştım. Kısa zamanda kendimi emin ve güvende hissettim.

Ameliyata hiç heyecanlanmadan girdim. Tarih 22.02.2022 idi. Ertesi gün yoğun bakımda gözümü açtığımda Sedat beyin ışıklar saçan, güven veren gülümsemesiyle karşılaştım. "Hadi geçmiş olsun." dedi. Ne kadar mütevazı bir davranıştı. Yaptığı işin ne ulvi, ne önemli olduğunu ben biliyordum oysa.

Ameliyat sonrasında, yaklaşık bir hafta kaldığım hastanede, her geçen gün daha iyi hissediyordum.

Artık beni gastroenterologlara bırakmıştı. Dr. Gökhan Kabaçam hassasiyetle ilaçlarımı düzenliyordu. Bu arada anmazsam ayıp ederim; tüm hemşireler, hasta bakıcılar gayet disiplinli, senkronize, bilinçli bir şekilde güler yüzle yapılması gerekenleri yerine getirdiler.

Her gün ziyaret eden arkadaşım Dr. Halis Şimşek'in ilgisi, beni çok mutlu etmiştir. Bir gün bana geldi ve artık senin doktorun Dr. Gökhan Kabaçam dedi.

O sıkıntılı günlerin ardından üç yıl geçti. Tedaviden sonra geçen iki yılda tekrar konser vermeye, diğer ülkelere konser seyahatleri yapmaya bile başladım. Kendime olan güvenim yerine geldi. Eşim ve oğlumla normal hayata döndüm. Kendime geldikçe o zor günlerde onların olayları nasıl göğüslediklerinin farkına vardım. Dr. Yasemin Balaban, Dr. Cem Şimşek hala benimle yakından ilgileniyorlar. Ben müracaat etmesem onlar beni arayıp halimi soruyorlar.

Her meslek ulvidir ama benim için tıpçıların yeri ayrı. Bu arada galiba en fedakâr meslek tıp çalışanları olmalı diye düşünüyorum. Hasta olarak bile olsa bir ailede olmak beni gururlandırıyor, bana güven veriyor. Sağ olun, var olun.

Sizlere sonu olmayan bir saygı duyuyor, sizleri çok seviyorum.

Künye

Bu bülten Türk Karaciğer Araştırmaları Derneği (TKAD) tarafından hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır. Makalelerin içeriklerinin tıbbi ve hukuki sorumluluğu ilgili yazarlara aittir.

Paylaşılması istenen makalelerin, formata uygun bir şekilde dernek e-posta adresine tasl@tasl.org.tr yollanması gerekmektedir.

Prof. Dr.
Abdullah Zeki Karasu

TKAD adına sahibi:
BAŞKAN

Doç. Dr.
Arif Mansur Coşar

TKAD
BÜLTEN EDITÖRÜ

**TÜRK KARACİĞER
ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ**

**OCAK 2025
SAYI 51**

Teşekkürler

www.tkad.org.tr

@tkadorg

